

פרק י"ב

ב' שמות לאדם אחד

1234567

ב' שמות כשם אחד ארוך

כשיש שני שמות לאדם אחד ונותנים לאחר על שמו רק שם אחד, היה אומר מרן ה"חזון איש" זצ"ל שאין זה כלל השם הראשון, דשני שמות הוא שם אחד ארוך⁴¹. (ועיין אבן העזר סימן קכ"ט סל"ב וסימן ל"ח סל"ג)⁴².

⁴¹ הנה בפרשת מטות (ל"ב, מ"א-מ"ב) כתיב "ויאיר בן מנשה וגו' ויקרא אתהן חות יאיר, ונבח הלך וגו' ויקרא לה נבח בשמו". ומדוע אצל יאיר אין כתיב שקרא לה "בשמו"? ויש שאמרו כי הוסיף לה "חות" יאיר ואין זה נקרא "בשמו". ואמנם בדברים (ג', י"ד) כתיב "יאיר בן מנשה וגו' ויקרא אותם על שמו". הרי שגם ביאיר כתיב "על שמו"? ואין לחלק בין "בשמו" לבין "על שמו", דהא בשמות (כ"ח, י"א) כתיב "מעשה חרש וגו' על שמות בני ישראל", וברש"י שם "על שמות - כמו בשמות", וא"כ שוב צ"ע מדוע אצל יאיר אין כתיב בפ' מטות שקרא לה "בשמו". (הערת חכם אחד).

⁴² ואנכי הקטן שאלתי קמיה מרן בעל "קהלות יעקב" זצ"ל, ואמר לי ש"לכאורה" אפשר לקרוא גם שם אחד, והראה לי ב"בית שמואל" (אהע"ז סוף סי' קכ"ט שמות נשים אות א') שכתב: לכן הורה הרב רמ"א באחד שהיה שם גם הבעל ושם גם אשתו "אסתר", ומתה אם של אחד, והורה לקרות שם בתו "סתירה", ש"מ שם "סתירה" נגזר משם "אסתר", עכ"ל. הרי שלא צריך בדווקא לקרות אותו שם. והוסיף שנמצא בדברי המהרש"ל (ביש"ש גיטין פ"ד סי' כ"ו) בדבר שנסתפקו על קריאת שם לתינוק והורה לקרוא שם שלישי הדומה לב' השמות שנסתפקו בהם. (ועי' בספר "שם הגדולים" ח"א סוף אות ש'). ואף שיש לחלק בין הענינים מ"מ רואים שאין צריך בדווקא לקרוא אותו שם בדיוק. עכ"ד כפי מה שרשום אצלי.

ושו"ד בכתב יד של מרן ה"קהלות יעקב" זצ"ל על גליון שו"ע "אבן העזר" שלו, בראש הספר, שרשם לעצמו בהאי לישנא: בב"ש (שמות נשים אות א') בשם הרמ"א ז"ל מבואר דהנותן שם לקרובו ע"י כינוי ושינוי, ג"כ יש בזה ענין למזכרת הוריו.

ועובדה הוי באב שקרא לבנו "יעקב ישראל", ואח"כ נזכר שכבר יש לו בן אחד בשם "ישראל מאיר" – יש אומרים ששתי שמות זה שם אחד ארוך, ואין כאן ב' אחים עם שם אחד. ואמנם באופן שמשתמשים רק בשם אחד מהם, כגון "ישראל", לא מסתבר להתיר.

[מקור: 1234567]

[מקור: 1234567]

והנה בספר "שיח שרפי קודש" (ח"ה עמ' מ"ח) כתב שאביו של הגאון ר' ישראל יהושע מקוטנא, רצה לקרותו בשם ישראל (ע"ש הבעל שם טוב), וגם בשם יהושע (ע"ש ה"פני יהושע"), וגם בשם אליהו (ע"ש הגאון מוילנא), ושלח לו הקב"ה בפיו וקרא לו "ישראל יהושע", אשר יש בו את ג' השמות הנ"ל, כי השם "אליהו" נמצא באותיות "אל" שבסוף השם ישראל, ובאותיות יה"ו שבתחילת השם יהושע, והוי "אליהו". והיינו שהשם אליהו רמוז לזה.

***

והנה בברכות (ל"ט, ב'): "אמר ליה מה שמך, "א"ל שְׁלָמֶן, א"ל שלום אתה ושלמה משנתך ששמת שלום בין התלמידים". ובגליון הש"ס שם כותב הגרע"א: מצינו שם זה בסוף מגילת רות, ושם הוא מלא וי"ו. (ועיין גם שר"ת הרמ"א סימן פ"ד).

וצ"ע שהרי התם הוא שְׁלָמוֹן (בשין שמאלית), ואילו הכא הוא שְׁלָמוֹן (בשין ימנית), וכבר עמד על זה הרש"ש. וכתב מו"ר שליט"א: הגאון רבי עקיבא איגר כנראה ס"ל שאין קפידא בזה. [וע"ש ברש"ש שכתב שמצינו שם זה בהושע (י, י"ד) כשד שְׁלָמוֹן, וברד"ק שם שהיה שם אדם צר ואויב, ע"ש. ובש"ס נמצא עוד שם זה (בביצה ה', ב' בבא קמא פ"ט, א' בבא בתרא י"ג, ב' ובמנחות כ"ט, א'). אך צ"ע דהאי שְׁלָמוֹן הוא שם של רשע, ואיך נקראו על שמו, וכבר העירו בזה].

עכ"פ למדנו שש (ימנית) וש (שמאלית), נחשב לשם אחד, ומדברי ה"חתם סופר" (ח"ב אהע"ז סי' כ"ה) למדנו שעקיבא (באל"ף) ועקיבה (עם ה"א) הוא שם אחד, הגם שצליל קריאת השם בפה הוא דומה, אבל בכתיבתן הם ב' אותיות, כי א' וה' הם ב' אותיות, ומשא"כ ש (ימנית) וש (שמאלית) שהוא אותו אות, והחילוק הוא רק בניקוד ובצליל הפה. ועי' להלן פרק י"ד בשמות המרגלים שיש חילוק בין גְּדִי לְגָדִי, וכן יעויין לעיל פרק ב' חילוק בין גְּד לְגָד. ויש לחלק דבפרק ב' ובפרק י"ד מספיק שאין זה אותו שם ממש כדי שיהיה אפשר לקרוא בו, ומשא"כ כאן. וכתבנו כל זה להעיר בלבד.